

Yhteispeli

Tervetuloa !

Opettajien alueellinen koulutus 1
28.11.Tampere 29.11. ja 30.11. Helsinki
Kouluttajat Paula Albacka & Jenni Toivonen

Yhteispeli

Koulutuksen ohjelma

Klo 10.00 Tutustuminen ja päivän ohjelma

Yhteispeli
Luokkapiiri

Klo 12.00-13.00 Lounas

Luokkapiirin aloittaminen omassa luokassa
Mitä seuraavaksi?

Klo 15.30 Koulutus päättyy

Päivän työskentely

Päivän tavoitteet:

- Saatte käsityksen, mitä Yhteispelillä tavoitellaan ja mitä se tarkoittaa omalla koululla
- Tutustutte luokkapiiri toimintatapaan ja sen ohjaamiseen

Päivän työtavat:

- Saatte keskustella, kommentoida ja kysyä
- Päivään kuuluu itsenäistä työskentelyä, ryhmätöitä ja luentoa

Mikä Yhteispeli on?

- Joukko toimintatapoja alakoulun arkeen, joiden tavoitteena on lasten tunne- ja vuorovaikutustaitojen tukeminen sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin lisääminen
- Yhteispeli on kehittämis-, tutkimus- ja täydennyskoulutus hanke, jonka sopimuskumppaneina ovat olleet OKM, THL ja Ylöjärven kaupunki

Oma koulu mukana Yhteispelissä

- Rehtori osallistuu **rehtorikoulutukseen (3)** sekä työyhteisökoulutukseen (3 ja organisoii työyhteisön toimintatavoille ajan koulun ys-ajalta
- Ype-opettajat osallistuvat
- **alueellisiin opettajakoulutuksiin (3)**
- **ype-opettajien tapaamisiin kouluvierailupäivissä (3)**
- Koko työyhteisö osallistuu **työyhteisökoulutukseen (3)**, tekee työyhteisön toimintatapoja ja keskustelee kokemuksistaan (kouluvierailu)

Ype-opettaja

- Osallistuu alueellisiin koulutuksiin ja kokeilee koulutettavia sisältöjä luokkansa oppilaiden ja vanhempien kanssa
- Osallistuu kouluvierailupäivinä 45 min kestävään koulutushetkeen kouluttajan ja muiden ype-opettajien kanssa
- Kertoo kollegoille omista kokeiluistaan oppilaidensa kanssa mahdollisimman realistisesti

Yhteispeli ja OPS

- Yhteispeli tarjoaa konkreettisia ja testattuja toimintatapoja OPS:n toteuttamiseen.
- OPS velvoittaa opettamaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja
  - Oppimiskäsitys
  - Laaja-alainen osaaminen
  - Oppiaineet esim. äidinkieli ja kirjallisuus, ympäristöoppi, matematiikka, liikunta, uskonto, musiikki, terveystieto, kotitalous, kuvaamataide

Tunne- ja vuorovaikutustaidot

- **Vuorovaikutustaidot**
  - Kuuntelu, kertominen, vuorottelu, neuvottelu, avun pyytäminen
- **Vastuun ja ongelmanratkaisun taidot**
  - Toisen kunnioittaminen, yhteisten sääntöjen noudattaminen, ongelman tunnistaminen ja ratkaisu, taito asettaa realistisia tavoitteita
- **Tunnetaidot**
  - Omien ja muiden tunteiden tunnistaminen, tunteiden säätely

(mukaellen Denham & Ji 2010, Payton ym. 2000)

HYÖDYT taitojen tukemisesta

KOULUN ARJESSA

- luokkailmapiirin paraneminen
- akateemisen oppimisen paraneminen
- taitavampi ristiriitojen ratkaiseminen
- enemmän kaverisuhteita
- parempi itsetunto
- häiriökäyttäytymisen väheneminen
- koti-kouluyhteistyön parempi sujuminen
- opettajien työstressin väheneminen
- koulun kehittämisen paraneminen

MYÖHEMMIN ELÄMÄSSÄ

- terveen psyykkisen kehityksen tuki
- kehityksellisten riskien väheneminen
- paremmat tunne- ja vuorovaikutustaidot
- päihteiden käytön väheneminen
- mielenterveysongelmien väheneminen

(Catalano, 2002; Payton, 2008; Zins ,2007)

Lasten ja aikuisten toimintaympäristö

(Kampman, Solantaus, Anttila, Ojala, Santalahti 2015)

Lasten tunne- ja vuorovaikutustaitojen tukeminen koulussa

Luokkapiirin demo

Kokemus luokkapiiristä:

- Miltä tuntuu osallistua?
- Mitä ajatuksia herää luokkapiirin aloittamisesta oman luokan kanssa?

Luokkapiirissä

harjoitellaan

- kuuntelua, kertomista, vuorottelua
- toisten kunnioittamista, yhteisten sääntöjen noudattamista
- tunteiden tunnistamista ja nimeämistä

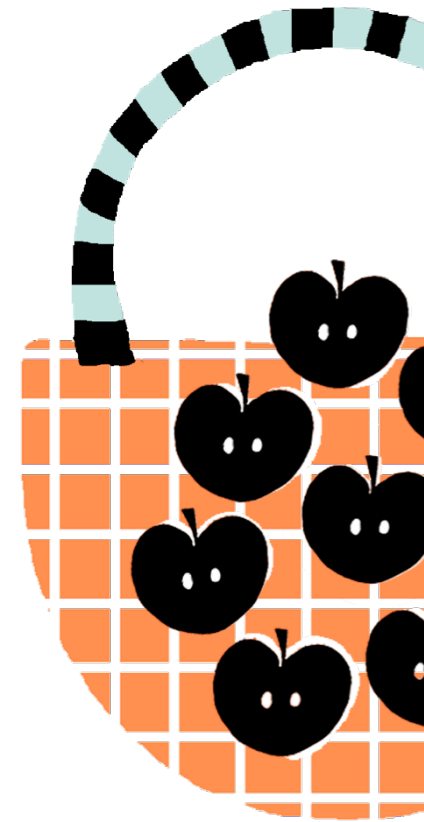

vahvistetaan koulua, jossa

- osataan toimia kaikkien kanssa
- jokainen tulee nähdyksi ja kuulluksi
- opitaan tuntemaan toisia paremmin
- iloitaan yhdessä
- osataan keskustella erilaisista asioista yhdessä

Luokkapiirin rakenne

1. Piirin muodostaminen
2. Toimintaohjeiden kertaaminen
3. Tervehtiminen
4. Kertominen
5. Leikki
6. Piirin päättäminen

Luokkapiiri-video

Millaista lasten välinen vuorovaikutus oli? Mitä lapset osasivat hyvin tai millaisia taitoja heillä oli?

Mitä muita ajatuksia herää, kun ajattelet aloittavasi luokkapiirin luokkasi kanssa?

1. Piirin muodostaminen

- Piiri vuorovaikutuksen kannalta toimiva muodostelma
- Istutaan esim. tuoleilla, tyynyillä, lattialla tai pulpeteilla
- Opettaja opettaa lapset muodostamaan piirin luokkaan
(esim. hiljaista mallia käyttäen)
- Piirin istumajärjestystä vaihdetaan säännöllisesti ”pakka sekaisin” -periaatteella

2. Toimintaohjeiden kertaaminen

- Sääntöjen kertaaminen
  - Istun omalla tontillani
  - Viittaan, kun haluan puheenvuoron
  - Puhun omalla vuorollani
- Harjoiteltavien taitojen sanoittaminen
  - *”Tänään harjoittelemme erityisesti kuuntelua. Mistä tietää, että toinen kuuntelee?”*

3. Tervehtiminen

- Jokainen lapsi tulee nähdyksi henkilökohtaisesti
- Ystävällinen tervehtiminen kaikkien luokkakavereiden kanssa
  - Katse
  - Tervehdyssanat
  - Kosketus
- Tervehtiminen luo myönteistä luokkailmapiiriä ja tutustuttaa oppilaita toisiinsa

4. Kertominen

- Kaikki oppilaat kertovat ennalta sovitusta aiheesta lyhyesti omalla vuorollaan
- Kertomisvuorossa on 2-3 oppilasta kerrallaan
- Ota käyttöön vasta, kun oppilaat valmiita tähän

Opettaja

- valmistaa lapsen kertomaan omasta asiastaan
- ohjaa vuorovaikutuksen lasten väliseksi
- tutustuttaa oppilaita toisiinsa ja herättää mielenkiinnon kaikkia oppilaita kohtaan
- ei arvoteta lasten kertomista tai kysymyksiä

5. Leikki

- Harjoitellaan toisten huomioon ottamista, ryhmässä toimimista ja yhteisten sääntöjen noudattamista

Hyvä leikki

- Kukaan ei putoa pois ja aktivoi kaikkia oppilaita
- Ei korosta kilpailua, ei nolaamista
- Selkeä rakenteeltaan
- Tuottaa iloa

6. Piirin päättäminen

- Loppukeskustelu harjoitelluista taidoista sekä piirin herättämistä ajatuksista ja tunteista
  - ”Tänään harjoittelimme kuuntelua. Tuntuiko teistä, että kertojaa kuunneltiin? Mikä sinulle jäi erityisesti mieleen kaverin kertomasta? Mikä kuuntelussa on vaikeaa?”
- Palaute tavoitteiden mukaan sujuneista asioista
- Piirin purkaminen

Oppilaan ohjaaminen luokkapiirissä

- Anna myönteistä palautetta edistymisestä
- Auta oppilasta vaikeissa asioissa
- Puutu napakasti oppilaiden väliseen epäasialliseen ja ilkeään kommentointiin
- Ole itse esimerkkinä

Jos lapsi ei toimi luokkapiirin ohjeiden mukaan

- Muistuta koko luokkaa sovituista toimintaohjeista
- Ohjaa yksittäistä oppilasta suoraan toivottuun toimintaan sanallisesti
- Ohjaa yksittäistä oppilasta menemällä hänen viereensä tai vaihtamalla hänen paikkaansa

- Ohjaa oppilas rauhoittumispaikkaan
- Jätä huono käytös huomiotta
- Käytä johdonmukaisia seuraamuksia

Luokkapiirin aloittaminen omassa luokassa

- Kerro oppilaille ja vanhemmille luokkapiirin aloittamisesta
- Suunnittele, miten teette piirin luokkatilaan
- Aloita luokkapiiri omassa luokassa pienin askelin
  - Pidä piirin kesto 15 minuutissa
  - Tee piiri vähintään 3 kertaa viikossa
  - Aloita piirin muodostamisen harjoittelulla, toimintaohjeiden kertaamisella ja helpolla leikillä
  - (Ota mukaan tervehtiminen)
  - (Ota mukaan kertominen)

Työyhteisökokouksen mallintaminen ensimmäisellä kouluvierailulla

- Työyhteisökokouksen rakenne:
  - työntekijän puheenvuoro 10 min (+kysymykset 5 min)
  - työyhteisökeskustelu 20-45 min
  - rehtorin puheenvuoro 10 min
  - muut asiat ja kokouksen päätös 5 min

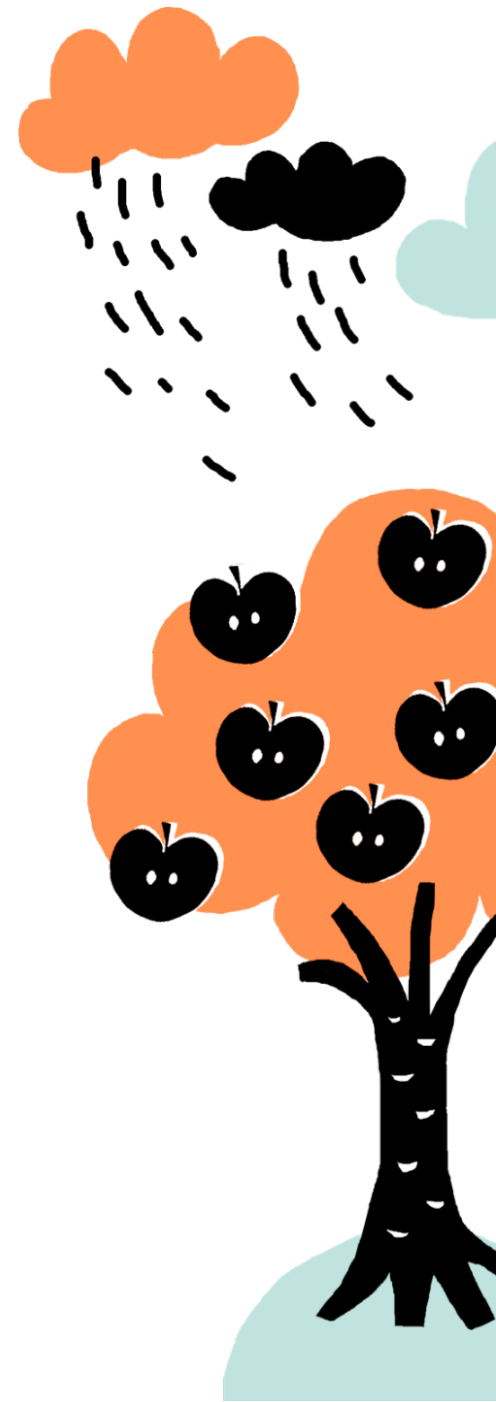
• Työntekijän puheenvuoro (10+5 min) - ype- opettaja

- ype-opettaja pitää ensimmäisenä opettajan puheenvuoron omassa luokassaan
- ype-opettaja voi kertoa joistain seuraavista asioista (10 min) kollegoilleen
  - esittelee oman luokkatilansa, kertoo työstään ja sen ajankohtaisista kuulumisista
  - kertoo hyväksi havaitsemistaan työtavoista tai tuo esille jonkin hyvän työhön liittyvän idean
  - nostaa esille jonkin asian, joka on erityisesti mietityttänyt viime aikoina
- kollegat esittävät kysymyksiä tai kommentteja 5 minuutin ajan

Mitä seuraavaksi?

- Luokkapiirin aloittaminen oman luokan kanssa mahdollisimman pian
- 1. Kouluvierailu (tammi-helmikuu)
opettajatapaaminen + työyhteisökoulutus
- 2. opettajakoulutus, aiheena itsenäinen työskentely (teen itse -tuokio)
Tampere 7.3. Helsinki 11.3. ja 12.3.
- 2. kouluvierailu keväällä 2023 (maalis-huhtikuu)
opettajatapaaminen + työyhteisökoulutus
- 3. opettajakoulutus syksyllä 2024
- 3. kouluvierailu syksyllä 2024

Kiitos!

Yhteispelin yhteyshenkilö

Maria Rintanen

maria.rintanen@nmi.fi p. 050-441 3686

